

การใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น*

USING INFORMATION COMMUNICATION SYSTEMS TO DEVELOP TEACHING AND LEARNING IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN KHON KAEN PROVINCE

พระครูวินัยธรสุวรรณ สุวรรณโณ (เรืองเดช)

Phrakhruwinaithornsawan Suwanno (Reungdej)

โรงเรียนการกุศลวัดหนองแวง จังหวัดขอนแก่น

Kankusonwatnongwang School, Khon Kaen Province, Thailand

Corresponding author E-mail: suwanneu142@gmail.com

Received 1 December 2023; Revised 13 December 2023; Accepted 27 December 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 400 คน โดยการคำนวณจากสูตรทาร์ ยามาเน่ และกลุ่มเป้าหมายผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึกเป็นตัวแทนสถานศึกษา จำนวน 10 คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจงวิเคราะห์โดยสถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าถดถอยพหุคูณ ประกอบการ

Citation:

* พระครูวินัยธรสุวรรณ สุวรรณโณ (เรืองเดช). (2566). การใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาลังคม, 1(5), 1-14.

Phrakhruwinaithornsawan Suwanno (Reungdej). (2023). Using Information Communication Systems to Develop Teaching and Learning in Educational Institutions In Khon Kaen Province. Journal of Interdisciplinary Social Development. 1(6), 1-14.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

อภิปรายผล จำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ โดยใช้การสรุปความ การตีความและนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่ามากที่สุดคือ ด้านความสะดวกสบาย รองลงมาได้แก่ ด้านความทันสมัยและด้านความเร็ว ตามลำดับ 2) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยรวมทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการระบบสื่อสารสนเทศ X_2 ด้านการจัดการระบบสื่อสารสนเทศ X_1 ด้านการประยุกต์ใช้ระบบสื่อสารสนเทศ X_4 ตามลำดับ และ 3) แนวทางการพัฒนาการใช้ระบบสื่อสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา ควรให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร เพื่อความเร็วต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีความเร็วต่อสิ่งอำนวยความสะดวกเวลามาใช้บริการอย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: การใช้ระบบสื่อสารสนเทศ, การเรียนการสอน, สถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the use of information communication systems to develop teaching and learning in educational institutions, 2) to study factors affecting the use of information communication systems to develop teaching and learning in educational institutions, and 3) To study guidelines for developing the use of information communication systems to develop teaching and learning in educational institutions in Khon Kaen Province Using questionnaires and interviews. The population and sample were 400 school administrators and teachers in Khon Kaen province, calculated from the Taro Yamane formula, and the target group of in - depth interviewees were 10 school representatives by selecting specifically Analyzed by mean statistics standard deviation and multiple regression Include discussion of results, classify

data, and organize data into a system. By using the summary Interpreting and presenting data through descriptive analysis.

The results of the research found that 1) the use of information communication systems to develop teaching and learning in educational institutions in Khon Kaen Province Overall, every aspect is at a moderate level. The most valuable aspect is comfort. Followed by: Modernity and speed, respectively (2) Factors affecting the use of information communication systems to develop teaching and learning in educational institutions in Khon Kaen Province. Overall every aspect significantly includes the management of information communication systems X_2 Information communication system management X_1 in the field of application of the X_4 information communication system, respectively and 3) guidelines for developing the use of information communication systems to develop teaching and learning in educational institutions. There should be staff with knowledge and ability to use technology for communication to speed up the development of effective teaching and learning in educational institutions in order to have appropriate speed with the facilities when coming to use the service.

Keywords: Use of Information Communication Systems, Teaching, Educational Institution

บทนำ

ประเทศไทยมีการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารในด้านต่าง ๆ ปัจจุบันการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีความเจริญก้าวหน้า สามารถใช้งานได้อย่างกว้างขวาง ทั้งระบบคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือหรือสมาร์ทโฟน ทำให้คนทุกเพศทุกวัยสามารถเข้าถึงการใช้งานได้อย่างสะดวกรวดเร็วอย่างไร้พรมแดน และเป็นที่ยอมรับในสังคมไทย จากการสำรวจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของประชาชนชาวไทย ในปี 2566 จากประชากร 25.9 ล้านครัวเรือน พบว่า ใช้คอมพิวเตอร์ 7.2 ล้านครัวเรือน (34.5%) มีการ

เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต 26.6 ล้านครัวเรือน (89.7%) มีโทรศัพท์มือถือ 26.5 ล้านครัวเรือน (97.7%) และใช้งานอินเทอร์เน็ตบนโทรศัพท์มือถือสูงที่สุด ร้อยละ 97.34 (กฤษ สิ้นธนะกุล, 2560)

ปัจจุบันจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 สถานศึกษาจึงมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการเรียนการสอนทุกระดับการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในฐานะที่เป็นทั้งกระบวนการหนึ่งที่มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีคุณภาพที่มีความเหมาะสมและมีคุณสมบัติที่มีความสอดคล้องกับบริบทความต้องการในการสร้างกลไกของประเทศ การศึกษาจึงมีความหมายการเจริญงอกงามเพราะเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลให้มีศักยภาพทั้งความงอกงามในทุกมิติ คือสติปัญญา อารมณ์และสังคม แต่การจัดการศึกษาที่ตื้นเขินจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งนี้เพื่อว่าเด็กแต่ละวัยจะมีความแตกต่างกันทั้งในด้านความคิด ความรู้สึก บุคลิกภาพ ความสนใจ และความถนัด ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนจะเห็นได้ว่าให้หน่วยงานในสถานศึกษาต้องมุ่งเน้นพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม มีทั้งจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต (ปราโมทย์ ชูเดช, 2550)

จากปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น จึงทำให้การบริหารจัดการรูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ สามารถนำไปแก้ไขปัญหาที่ตอบสนองความต้องการของครูและนักเรียนเพื่อนำไปพัฒนาในช่วงสถานการณ์ Covid - 19 ในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่นที่ดีขึ้น ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น เพื่อให้เกิดการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา และแนวทางการพัฒนาการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 150,925 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ในจังหวัดขอนแก่น ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เป็นการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีจำนวนมาก มีความแตกต่างกันระหว่างหน่วยสุ่มที่สามารถจำแนกออกเป็นชั้นภูมิ เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความครบถ้วน ครอบคลุม และคำนวณหาจำนวนตัวอย่างตามสูตรทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครู ในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 400 คน (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยแยกเป็น 1 กลุ่ม เป็นจำนวน 10 คน ในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเกี่ยวกับการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น และตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น สำหรับเป็นแนวทางสำหรับสร้างเครื่องมือวิจัย

2. กำหนดขอบเขตของข้อความคำถามจากตัวแปรที่จะศึกษาให้ครอบคลุมทั้งตัวแปรแนวทางการพัฒนาการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา เพื่อพิจารณาความสอดคล้องกับเนื้อหาว่าสอดคล้องตรงตามข้อมูลเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งแปลความหมายของคะแนน ค่า IOC เข้าใกล้ 1.00 ถ้าต่ำกว่า 0.5 ควรจะปรับปรุงข้อความใหม่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด ได้ค่า IOC 1.00 ทุกข้อ

4. การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไข และผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วไปทำการทดสอบ จำนวน 40 คน กับประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้วิธีของคอนบาค มีค่าความเชื่อมั่นที่ .804 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดต่อไป

ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์

การสร้างแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ส่วน คือ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง เพื่อใช้สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก เสริมการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อต้องการให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ใช้สำหรับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมวิเคราะห์เป็นข้อมูลคำถามเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบในเรื่องแนวทางการพัฒนาการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาวางโครงสร้างแบบสัมภาษณ์โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามกรอบแนวคิดของการวิจัยและขอคำแนะนำจากที่ปรึกษาเพื่อความสมบูรณ์ในประเด็นและเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์ยิ่งขึ้น

3. ผู้วิจัยและคณะได้ร่วมการพัฒนาแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยยิ่งขึ้นและใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข้อเท็จจริงที่จะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในลำดับต่อไป

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างแล้วนำเสนอให้ที่ปรึกษา และนำไปปฏิบัติในภาคสนามต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนาและปรับปรุงจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้ ไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และผู้ช่วยวิจัยซึ่งผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา ครู ในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 400 คน ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยชี้แจงเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอนและวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนแก่ผู้ช่วยวิจัย

2. การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล นำเสนอผู้นำชุมชนและผู้อำนวยการโรงเรียนในแต่ละแห่งในเขตจังหวัดสกลนคร เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

4. แจกจ่ายและเก็บแบบสอบถามจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง

5. รับแบบสอบถามกลับคืน ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย ในลักษณะการวิจัยเอกสาร ได้แก่ ส่วนที่เป็นคำอธิบายจากเอกสาร หนังสือ ตำรา ที่เป็นแนวคิดทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยประสานงาน เพื่อขออนุญาตกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ แล้วเดินทางไปตามวันเวลาที่นัดหมาย ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยแนะนำตนเอง สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับผู้ถูกสัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์การของการสัมภาษณ์แล้วดำเนินการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่มพูดคุยอย่างเป็นกันเองตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่วางไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงทัศนะของตนเองอย่างเต็มที่

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประกอบการอภิปรายผล

2. การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ระบบสื่อสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับขั้น ประกอบการอภิปรายผล

3. การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการพัฒนาการใช้ระบบสื่อสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยคัดเลือก และจำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ

จัดทำบรรณาธิกรณข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ เอกสาร หนังสือ ตำรา โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

2. วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มาเป็นกรอบแนวคิดในแนวทางการพัฒนาการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

3. ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้การสรุปความและการตีความ และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น

ผลการวิจัย

1) การใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 การใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ดังนี้

การใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านความสะดวกสบาย	3.10	.30	ปานกลาง
ด้านความทันสมัย	3.04	.64	ปานกลาง
ด้านความรวดเร็ว	3.02	.38	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.03	.36	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า การใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.03$ S.D. = .36)

โดยด้านที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านความสะดวกสบายอยู่ในระดับ ปานกลาง ($=3.04$ S.D.=.14) รองลงมาได้แก่ ด้านความทันสมัยอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x}=3.04$ S.D.=.64) และด้านความรวดเร็วอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x}=3.02$ S.D.=.38) ตามลำดับ

2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ดังนี้

ลำดับตัวแปรที่ได้รับ ภาคตัดเลือก	B	S.E.	Beta	t	P- value	Collinearity Statistics	
						Tolerance	VIF
ค่าคงที่	.689	.098		6.475	.000	.441	.826
ด้านการจัดการ ระบบสื่อสาร สารสนเทศ X_1	.258	.013	.293	19.230	.000*	.229	.281
ด้านการบริหาร จัดการระบบสื่อสาร สารสนเทศ X_2	.350	.032	.538	10.968	.000*	.289	.415
ด้านกลไกในการใช้ ระบบสื่อสาร สารสนเทศ X_3	.067	.024	.178	2.790	.066	.020	.114
ด้านการประยุกต์ใช้ ระบบสื่อสาร สารสนเทศ X_4	.128	.017	.405	7.081	.000*	.085	.150
ด้านการประเมินผล การใช้ระบบสื่อสาร สารสนเทศ X_5	-.054	.023	-.026	-2.370	.088	-.098	-.009

$SE_{est} = \pm 0.07728$ $R = .895$; $R^2 = .801$; $Adj. R^2 = .799$; $F = 396.689$; $p\text{-value} = 0.01$

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยรวมทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการระบบสื่อสารสารสนเทศ X_2 ด้านการจัดการระบบสื่อสารสารสนเทศ X_1 ด้านการประยุกต์ใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศ X_4 มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .350 .258 และ .128 ตามลำดับ

3) แนวทางการพัฒนาการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น สามารถสรุปได้ดังนี้

แนวทางการพัฒนาการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา ควรให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร เพื่อความรวดเร็วต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีความรวดเร็วต่อสิ่งอำนวยความสะดวกเวลาใช้บริการอย่างเหมาะสม

อภิปรายผล

การใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.03$ S.D.=.36) โดยด้านที่มีค่ามากที่สุดคือ ด้านความสะดวกสบายอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.04$ S.D.=.14) รองลงมาได้แก่ ด้านความทันสมัยอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.04$ S.D.=.64) และด้านความรวดเร็วอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 3.02$ S.D.=.38) ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนก ไทยรักษ์ และ สมใจ สืบเสาะ (2566) ได้ศึกษา การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมตำแหน่งผู้บริหารกับหัวหน้างานและครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น โดยรวมทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการระบบสื่อสารสารสนเทศ X_2 ด้านการจัดการระบบสื่อสารสารสนเทศ X_1 ด้านการประยุกต์ใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศ X_4 มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .350 .258 และ .128 ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดาวรรณ ศรีนวลจันทร์

(2561) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนวัดลานนาบุญ ผลการวิจัยพบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนวัดลานนาบุญ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับตามค่ามัธยฐานลดขจัดจากมากไปน้อย ดังนี้ด้านหลักสูตร ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการบริหารจัดการและการให้บริการทางการศึกษา ด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นฐานในการเรียนรู้ตามลำดับ

แนวทางการพัฒนาการใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา ควรให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร เพื่อความรวดเร็วต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีความรวดเร็วต่อสิ่งอำนวยความสะดวกเวลามาใช้บริการอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรณ ศรีศักดิ์บางเตย (2562) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในโรงเรียนพระแท่นดงรังวิทยา ผลการวิจัย พบว่า 1) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนพระแท่นดงรังวิทยา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนพระแท่นดงรังวิทยา ด้านบุคลากรและการจัดเก็บข้อมูลจากภายในและภายนอกองค์กรมาไว้รวมกันอย่างเป็นระบบ โดยได้เสนอแนวทางในการพัฒนา ดังนี้ (1) กำหนดมาตรการในการจัดเก็บข้อมูลต่างๆ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและเป็นระบบ (2) จัดการศึกษาดูงาน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาสมรรถนะให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์และโปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ (3) จัดการฝึกอบรมการจัดทำสื่อการเรียนการสอน โดยใช้นวัตกรรมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า การใช้ระบบสื่อสารสารสนเทศพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาในจังหวัดขอนแก่น นำมาซึ่งการพัฒนาศักยภาพเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตัวบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากขึ้น ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัย ประกอบด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1. ควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษามากยิ่งขึ้น
2. ควรส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาตามนโยบายทางการศึกษา
3. ควรสนับสนุนให้สถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
4. ควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาจัดมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่อื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา เช่น ขนาดสถานศึกษา แรงจูงใจ สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา
3. ควรมีการศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาทุกโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2560). การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Window. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.
- กฤษ สินธนะกุล. (2560). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนบน Google Site เรื่องระบบเรดาร์สำหรับกรมอิเล็กทรอนิกส์ทหารเรือ. ใน วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ปราโมทย์ ชูเดช. (2550). อ่านสำคัญอย่างไร มีวิธีใดสร้างความสนใจในการอ่าน. วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์, 2(3), 59-65.

รัชนก ไทรักษ์ และ สมใจ สืบเสาะ. (2566). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 7(1), 52-67.

ลัดดาวรรณ ศรีนวลจันทร์. (2561). แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนวัดลานนาบุญ. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 10(2), 338-346.

สุธน ศรีศักดิ์บางเตย. (2562). แนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนพระแท่นดงรังวิทยาการ. วารสาร มจร. พุทธปัญญาปริทรรศน์, 4(3), 2.

Yamane, Taro. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. Third editio. Newyork: Harper and Row Publication.